

ENTREVISTA

Rafa Xambó: "Res no és quotidià per a la mirada de l'estranger"

PÀGINA 2

LLETRES

Francesc Calafat escriu sobre la poesia de Joan Navarro y Ramon Guillem

PÀGINA 3

Una xiqueta participant en la trobada d'escola valencianes, dissabte passat, a Atzeneta del Maestrat. / ÀNGEL SÁNCHEZ

Les trobades, per dins

Com s'organitza l'esdeveniment més massiu al voltant del valencià

XAVIER ALIAGA

València

Des del seu naixement, ara fa 25 anys, les Trobades d'Escoles en València, el moviment de

dignificació i reivindicació de l'escolarització en la nostra llengua, han esdevingut una de les eines més massives i transversals de redreçament lingüístic i cultural. Cada any, milers d'in-

fants i pares s'acosten a aquesta activitat que, amb el pas del temps, ha anat expandint-se i requerint una maquinària humana ben important per a sostenir l'engranatge. L'epicentre orga-

nitzatiu és l'equip de direcció i els tècnics d'Escola Valenciana Federació d'Associacions per la Llengua, entitat sobre la qual pivoten unes altres activitats com ara La Gira de música en valencià, els Premis Sambori o els voluntaris lingüístics. Però la dimensió i el volum de les Trobades requereix una xarxa molt activa i densa també a les comarques, on les associacions federades s'encarreguen dels abundosos fils que s'han de lligar. Per conèixer com funciona aquest entramat hem parat l'atenció en les Trobades celebrades aquest cap de setmana a Massanassa, Alacant i Atzeneta del Maestrat, en l'equador d'unes festes per la llengua que hauran reunit 200.000 persones quan finalitzen, al mes de juny.

Han anat expandint-se i requerint d'una important maquinària humana

A Massanassa, s'hi aplegaren 18.000 persones i 90 col·legis

Per demografia i implantació de programes en valencià, l'Horta Sud organitza algunes de les trobades més nodrides. Dissabte passat, a Massanassa, 18.000 persones i 90 col·legis s'hi aplegaren en un acte que requereix mesos de preparatius guiats des de la Coordinadora pel Valencià de l'Horta Sud, coneguda com Guaix. La primera qüestió és establir la seu a partir de les peticions de col·legis que compten amb la complicitat dels seus ajuntaments. D'un temps ençà, segons explica el president de Guaix, Vicent Moreno, el tema s'ha complicat pel canvi de signe polític en nombrosos municipis de l'antic "cinturó roig". Malgrat les gestions, pobles regits pel PP, com ara Sedaví, Mislata o Catarroja, mai no han acollit les Trobades. I tampoc no tenen massa interès. Per contra: uns altres consistoris conservadors com Alcàsser o Massanassa, seu de les dues darreres edicions, s'han mostrat més receptius.

PASSA A PÀGINA 2

PUNT DE MIRA

Arizona

Joan F. Mira

Tal com vostés deuen saber, l'estat d'Arizona, tocant a la frontera mexicana, ha aprovat una llei o disposició segons la qual la policia podrà demanar la documentació a les persones que tinguen aspecte d'immigrants il·legals, i eventualment, en cas necessari, podrà endur-se'ls detinguts. El president

dels Estats Units, el governador Schwarzenegger a Califòrnia, multitud de polítics, de periodistes, activistes i ciutadans demòcrates en general, han protestat amb còlera i escàndol davant d'una mesura de caire quasi racista, intolerable i discriminatòria: demanar els papers a la gent, només per la cara que tenen, és un horror que cal condemnar sense reserves, fins i tot en forma de boicot esportiu i turístic contra Arizona. Molt bé, perfecte: és una pràctica horrible, cosa dels nord-americans més extremadament reaccionaris, segons pareix que pensa Carlos Fuentes. D'acord. Cada dos o tres dies, en la meua passejada matinal, passe

per davant de l'estació de Renfe de Castelló. Tres o quatre vegades cada mes, com a usuari del ferrocarril, visite l'interior de l'edifici, molt modern i de qualitat tècnica i estètica més que discutible. Indefectiblement, a la porta de l'estació hi ha, damunt de la vorera, un cotxe o dos de la Policia Nacional, i a la porta mateixa o a l'interior una parella o dos d'uniformats demanen regularment els papers a alguna persona. La persona que ha de mostrar els papers, i que sovint ha d'obrir la bossa que els agents volen escorcollar, té sempre l'habitual aspecte sospitos. És a dir, té cara d'estranger en situació irregular, que sol coincidir amb

la pell fosca: cara de nord-africà, de subsaharià o de sud-americà precolombí. Allò que, en llenguatge incorrecte i primitiu, sol dir-se'n moro, negre o indi sudaca. De tant en tant, algun dels interrogats i escorcollats, per raons que desconec, ha de pujar al cotxe policial, imagine que en direcció a la comissaria. No tinc constància que, en aquest país nostre tan europeu, tolerant i democràtic, ningú proteste per aquesta pràctica quotidiana de les forces de l'ordre. Seguint les indicacions del ministeri corresponent, cal suposar. Vostés diran que no és igual que a Arizona. No sé. No és la mateixa idea, allà intolerable, ací normal?

La potència d'un moviment civil

Els col·lectius ciutadans s'involucren en l'organització de les trobades d'escoles en valencià

VE DE LA PÀGINA 1

Establida la seu, es posa en marxa la maquinària: reunions, creació de comissions de treball per a preparar les activitats, com ara els tallers, les cercaviles o les trobades musicals, a més de la coordinació amb els responsables municipals. Un disseny que "s'ha anat fent a poc a poc i que ara ja està molt estructurat", revela Moreno. En cada centre de la comarca amb programes educatius en valencià, una persona s'encarrega d'organitzar les rifes i la venda de samarretes que, juntament amb les quotes dels socis de Guaix, serveixen per a finançar la Trobada. En el cas de l'Horta Sud, a més de les samarretes d'Escola Valenciana dissenyades per Xavier Mariscal, se'n fan unes de pròpies. Com també cartells i adhesius amb un disseny sorgit d'un concurs intern entre col·legis. La documentació es fa arribar a través de 20.000 carpetes.

La implicació del col·lectiu afectat és clau. A l'Horta Sud, tanmateix, s'atorga molta

importància a la participació ciutadana. "Ens els pobles volem aconseguir la implicació del que anomenem el col·lectiu mans, gent individual que vol donar-hi colpe de mà. I sobretot de les associacions de tot caire, falles, ames de casa, colombares, ciclistes, etcètera, a qui convoquem a una

"Volem aconseguir la implicació del que anomenem col·lectiu de mans"

"Quasi totes les falles ens han ajudat molt"

reunió per convidar-les a participar", explica Moreno. A Massanassa la resposta ha estat positiva: el dia de la Trobada, més d'un centenar de persones acudiren a

les huit del matí per ajudar al muntatge. "En hora i mitja havíem acabat", diu Moreno, "una cosa molt bona, perquè fa pinya en el poble". I ajuda a trencar barreres: "Quasi totes les falles ens han ajudat molt", abunda el president de Guaix. "Volem deixar coses en la població que no són materials, sinó de conscienciació. Si per exemple després d'unes quantes converses amb la Policia Local la senyalització està en castellà, això significa que el missatge no ha calat". Amb tot, Moreno remarca que l'objectiu principal "és que augmente la matriculació en valencià. Al juny sabrem si ha estat així".

Cadascuna de les trobades té les seues peculiaritats. A l'Alacantí, pobles com Mutxamel o Sant Vicent tenen una certa tradició d'ensenyament en valencià, però a la capital, Alacant, que ha acollit la Trobada d'enguany, sols una desena de les 54 escoles tenen programes en valencià. Així i tot, 10.000 persones s'aplegaren diumenge al Parc del Palmerar, a

més de 24 col·legis i 10 editorials i llibreries. En aquesta comarca, l'associació de referència és La Cívica, regida per una directiva de huit persones amb docents, pares i mares. A l'Alacantí es parteix d'un centre d'acollida per celebrar les trobades i, a partir d'ací, es negocia amb els ajuntaments,

segons explica Ismael Vicedo, directiu de La Cívica. Enguany ha estat el col·legi públic El Palmerar d'Alacant. "Però busquem que l'activitat se celebri en parcs, en espais oberts, que siga una festa per a la ciutat, perquè sempre hi ha gent que s'acosta als tallers i que no sap qui som nosaltres".

RAFA XAMBÓ Cantautor

"La mirada de l'estranger té gràcia perquè res no és quotidià"

XAVIER ALIAGA, València

El cantautor i sociòleg Rafa Xambó (Algemesí, 1954) fou un dels centenars de valencians que l'any 2007 participaren activament des dels moviments cívics i culturals en tractar d'impulsar un canvi polític i social al País Valencià. La realitat s'hi va imposar tossudament. I Xambó va cercar oxigen lluny de la seua terra, en la ciutat escocesa de Glasgow. De la descongestió naix *Andanes* (Picap, 2010) un disc "intimista" i "més personal que social", també "més alegre", que demà presenta al Centre Octubre de Cultura Contemporània de València. El tema que l'obri, *A Glasgow*, amb una lletra evocativa i una malenconiosa línia de piano, marca el to introspectiu. Tot i que Xambó no renuncia a remoure consciències en *Assasins del sud*, un blues arrapat on la veu de Xambó s'acosta al registre aiguarentós de Tom Waits. Tot i això, l'activisme de *Cançons de la memòria trista* (2006), el seu treball anterior, premi Ovidi Montllor del 2007 al millor àlbum de cançó d'autor, està molt més diluït.

"Tot el disc està pràcticament concebut a Glas-

gow. Allà el ritme de vida és completament distint. Entre setmana investigava, però els caps de setmana eren llarguíssims. Ací costa molt alenar i fer cançons, però allà vaig agafar una bona marxeta a l'hora de compondre", explica. Un àlbum sobre un viatge, sobre l'adaptació i l'enyor de les coses quotidianes que estan lluny. I també "un viatge interior". "D'alguna manera se t'incrementa la sensibilitat i la percepció, perquè res no és

"Tot el disc està pràcticament concebut a Glasgow"

quotidià, la mirada de l'estranger té gràcia en aqueix sentit", raona. Perquè el títol, *Andanes*, no sols remet a les estacions, sinó també al lloc on s'arraconen les andròmines i, al mateix temps, "l'espai d'observació, la posició elevada".

Aquell era el concepte. Però el ritme àgil de composició s'ha convertit, a l'hora d'entrar en l'estudi, en un procés cadenciós

i conscient. Amb la complicitat d'Albert Ortega, responsable dels arranjaments i de tocar la majoria d'instruments, l'artista ha arraconat l'apressament a la recerca de "fons i solatge", d'un producte "que estiga ben fet, en què ens puguem reconèixer". Una cura audible en les cançons, palpable en els textos, la majoria de Xambó, tot i que també, com en vegades anteriors, incorpora textos de poetes, com ara Manel Rodríguez-Castelló, i d'una de les noves veus poètiques més suggeridores, Isabel Garcia Canet.

La temptació de preguntar a Xambó pel moment dolç de la música en valencià és poc negociable: músic, vicepresident del col·lectiu Ovidi Montllor i també sociòleg. "La gent més jove no tenen ja els tics i els complexos més o menys provinçians del fet que usar la llengua pròpia per a tot és el més normal del món. És la gent d'Escola Valenciana, els xiquets que han passat per l'ensenyament en valencià des del primer dia i no tenen cap complex", diagnostica. Una eclosió en què, tanmateix, també han tingut a veure pioners com el mateix Rafa Xambó.

El cantautor Rafa Xambó. / JESÚS CÍSCAR

Dues dècades de trobades han fet saó fins i tot a l'Alacantí. La Cívica, tanmateix, dedica esforços importants a la tasca de difusió. A més de falques radiofòniques, l'associació ha editat 10.000 díptics dirigits no sols als alumnes en valencià, sinó també als seus companys del centre on hi ha programa educatiu en la nostra llengua. A més a més, "allò important és que arribe la informació als pares, per això els encarregats de la trobada en cada centre posen

Els participants en la trobada d'escoles en valencià recorrien els carrers de Massanassa, a l'Horta Sud, dissabte passat. / TANIA CASTRO

el díptic en les bosses on van les notes informatives del dia, perquè arriben a les cases". En cada centre de primària, entre tres i sis persones són les encarregades de l'encomanda i la venda de samarretes i de la rifa corresponent que, com en uns altres llocs, és la via de finança-

ment de l'activitat, juntament amb les quotes dels socis i les aportacions d'ajuntaments i de la Diputació d'Alacant. Ajudes que no sempre estan en relació amb el pes demogràfic de les poblacions.

En el cas de la trobada d'Atzeneta del Maestrat, el procés or-

ganitzatiu ha estat a la inversa. Són una sèrie de col·lectius del poble, l'Assemblea de Joves, la Comissió Cultural i el mateix centre educatiu els que proposaren a Escola Valenciana la celebració d'una festa per la llengua per poder aglutinar les localitats menudes de l'Alt Maestrat, l'Alcalatén i els Ports, on no s'havia fet encara cap trobada. "Nosaltres hem fet la tasca de suport en el tema dels cartells, els díptics i les samarretes, però han estat aquelles persones les encarregades de l'organització", aclareix Toni Vizcarro, tècnic d'Escola Valenciana en les comarques castellonenques. "De fet, aquells col·lectius podrien ser l'embrió d'una futura coordinadora", augura, atés l'èxit de la convocatòria: una quinzena de pobles, el mateix nombre de centres educatius i una participació que es va

acostar a 2.000 persones. Una assistència més baixa en comparació amb unes altres trobades, però considerable tenint en compte les característiques de la zona. Ací, la complicitat de l'ajuntament i de la ciutadania també ha estat una nota positiva. Amb això, les Trobades amplien el seu radi d'acció. Una bona notícia per a Escola Valenciana que, malauradament, coincideix amb la desaparició d'Empar Granell, referent del moviment a la Vall d'Albaida.

A LA LLETRA

Nuvolades

Albert Garcia i Hernández

No ens podem queixar d'aquest hivern. Ha estat un hivern cabal, com els d'abans, si "abans" és un valor mesurable. El fred ha tingut nostàlgia del segle passat i ha sorprès les flors de la primavera d'ara. El sol ha dormit massa temps darrere dels núvols i la gent l'ha trobat a faltar i s'ha deprimit, ha callat, com un ocell sense llum. Alguna gent només ha tingut un moment de joia infantil, quan va nevar.

Hi ha núvols i núvols. El genovés Fabrizio de Andrè va publicar un disc preciós, l'any 1990, poc abans de morir, titulat *Le nuvole*. Recuperem-lo. Un núvol pot ser un descans sota el sol inclement de l'estiu. O la pseudometàfora, tantes vegades emprada, quan plana una amenaça sobre els nostres caps. És Gürtel un núvol consistent o rebrà petards fins a desfer-lo?

Sempre ens han dit que l'origen dels núvols és el vapor de l'aigua del planeta. Ganes de trencar-nos la il·lusió quan juguem a descobrir-hi formes. Però ara sabem que els volcans poden fer nuvolades enormes, potser influïts per la globalització: el mal a tots *alcança* i no necessàriament des d'Almansa.

La Terra, farta d'agressions, sembla que s'ha tirat un pet i ha paralytitzat l'espai aeri. Quina fragilitat la d'aquest espai aeri. Estem segurs dins d'un avió?

La Terra és així. Cada hivern, per exemple, desfà el litoral del país amb l'ajut inestimable de la mar. Deu ser un acte contra el mal gust: la mar veu un passeig marítim infinit que no fa distincions entre els pobles, i va per ell.

En el cas del volcà, la Terra demana ajut als vents i fa dansar el núvol d'un país a un altre. La qüestió és: si un núvol no es desfà en pluja, com ara el del volcà, quan de temps dura? I si recordem uns instants el famós núvol de Txernòbil? Per on continua viatjant? A qui *alcança*? Almansa? Qualsevol dels pobles desesperadament àvids de cementeris nuclears?

Obscured by clouds era un dels treballs de Pink Floyd. Enfosquit pels núvols (és així, Font de Mora?). Europa camina sota la foscor de la representació de la moneda. El decorat ha canviat una mica, però l'obra és la mateixa: Alemanya marca la pauta. Fins quan i com? Yannis Ritsos (repetisc: poeta comunista), va escriure: *To romiosini mitin kles* (no plores per la greccitat) que va musicar, quan els coronels grecs ennuvolaven el poble hel·lènic, Theodorakis amb un crescendo que finalitzava: "mira com s'aixeca, com llança arpons al sol..."

He vist una imatge bellíssima al Partenó: dues pancartes, una en grec, l'altra en anglés, que podríem traduir així: "pobles d'Europa, aixequem-vos". El pet del volcà no ha volgut passar per Grècia. Ja ho hem dit: hi ha núvols i núvols.

UN PAÍS DE PARAULES

Fèrtil ferida lluminosa

Francesc Calafat

A DESLLOC

Joan Navarro
Edicions Denes
Paiporta, 2010. 100 pàgines

ABISME I OCELL

Ramon Guille
Edicions Bromera
Alzira, 2010. 79 pàgines

des en una "plenitud buida i inesgotable". Els dèficits que el coneixement, la realitat fragmentada i el caos generen duen el poeta a un coneixement que, sense negar la racionalitat, el superen. Així, li caldrà "imaginar un llen-

Magrana, del 2005, va representar el retorn de Joan Navarro a l'actualitat poètica. Un llibre on continuava i alhora resituava el seu univers complex, sense concessions, de ressonàncies filosòfiques i un desplegament ampli de referències de tota mena que esdevenen una proposta de gran coherència amb una honestat i una actitud vital ben seriosa. El resultat és un control ferri de la composició i unes proses altament líriques. A *deslloc*, Premi Enric Valor, concedit per la Universitat Politècnica de València, radicalitza aquella opció estètica i la despulla en extrem, cosida sobretot amb fra-

ses curtes, nominatives, que descriuen accions o enumeren, i imatges que comprimeixen càpsules de pensament.

La poesia de Joan Navarro se sedimenta sobre la relació inestable de la paraula amb el món, on la paraula, a més, conté la magnitud de la vida i el laberint interior dels humans. Tal partida es desenvolupa en una operació d'estratagemes complementaris. Recuperar el sentit primigeni de les coses a causa de "la ferida de l'ésser", de la solitud. La consciència del buit impulsa i reforça la recerca de sentit de l'existència: "Cal omplir el buit de la plenitud", però la situació es pot capgirar de vega-

guatge" que explique "la veu ocultada", "el fil de la trama", i revele les cares múltiples de l'existència. I si no pot donar-ne veu directament, almenys pintar els seus contorns i els rastres que en deixen. L'autor formula aquesta aventura en una mena de cosmogonia d'amplitud expansiva i una natura sovint exòtica. La vegetació i l'orografia són ben concretes, recreades amb una mirada quasi microscòpica. Fet i fet, el lector es troba davant un univers singularíssim que recrea la plenitud i la degradació de les coses vives, "La fèrtil ferida", en diu l'autor. Fecunda serà també la peripècia del lector que es deixa seduir

CARTES DE PROP

Bellesa estricta

Enric Sòria

De vegades, els turistes que puguen a Montjuïc a veure el Museu d'Art de Catalunya, instal·lat al palau de l'exposició de 1929, amb els seus aires de gran embalum de cartó pedra, ben ufanós ell amb aquella prolixitat decorativa, fàrcida de cúpules, frontons, sañefes i volutes, convenientment voltada d'estàtues clàssiques i fànals art deco, que tant agradava a les nostres burgesies de començaments de segle XX (i que a mi, tot s'ha de dir, em fa una gràcia positiva), es queden parats en descobrir, uns metres més avall, un edifici blanc que marca el contrast més absolut amb tota aquella alegria, i que sembla erigit en un altre segle o, més aviat, en un altre món, però que es va construir precisament el mateix any i amb el mateix motiu que el palau de l'exposició. Em referesc al pavelló alemany que Ludwig Mies van der Rohe va dissenyar el 1929 perquè el públic barceloní poguera conèixer què era en aquell moment l'art modern al seu país.

En realitat, el pavelló (igual que els altres edificis de l'exposició) havia de ser una instal·lació provisional, i en efecte es va desmuntar l'any següent, però deixà un record durador, i molts el consideren una pura obra mestra; tot un manifest, traçat amb sorprenent senzillesa i enlluernadora resolució, de la seua manera d'entendre l'art. Per això, el 1986 es va decidir reconstruir-lo en el mateix lloc. De fet, l'arquitectura de Mies van der Rohe ho facilitava i quasi ho exigia: línies rectes, marbre i vidre, plans estrictament equilibrats on el joc de perspectives i el pur espai obert prenen el protagonisme, absència absoluta

d'ornamentació.

L'edifici reconstruït és exactament igual que el que admiraren els nostres antecessors, i diria que l'estranya sensació de pau i oberta lleugeresa que produeix entrar en un recinte així, d'una harmonia tan amable i diàfana, com un misteri transparent, deu ser més o menys la mateixa que produïa quan es va inaugurar. Només la sorpresa és menor, perquè al cap de 80 anys, hem tingut temps d'acostumar-nos a la rigorosa

En un cantó de l'edifici ens acompanya 'l'Alba' de Georg Kolbe

que el nostre món d'ara mateix és una mala còpia dels ideals de Mies, entre altres. En canvi, el pavelló de Barcelona n'és una fidel reproducció. Recorrent-lo, comprovem que, quan la intel·ligència s'estructura en formes, crea bellesa. Aquest pavelló és un espai amb un caràcter propi singular, on ressona una austera evolució del classicisme, però també és un lloc on fa bo d'estar.

En un cantó de l'edifici ens acompanya una escultura, l'Alba de Georg Kolbe, amb el cos prim i els braços enlaire, com una dansarina que tot just comença a desvetlar-se o una deessa núbil que emergeix. Molts moderns fan com que no la veuen, o fins i tot la troben importuna, perquè no és un disseny abstracte, sinó un cos de

ritme, la força i la delicadesa d'unes criatures abstretes en un pur moviment interior.

A la fama de Kolbe, li ha fet mal la seua col·laboració, bé que renuent, amb el nazisme. Ell era un escultor de Weimar, criticat per degenerat i negroid, però, amb tot, li van fer alguns encàrrecs, i els va acceptar. Van destruir el seu monument a Rathenau i ell mateix canvià el nom de la seua Font de Heine per Cançó de primavera. Així la va salvar. En podem dir traïció o supervivència (o una barreja d'ambdues coses: oportunisme). Almenys, no s'embrutà amb l'olimpisme hipervitaminat que fabricava Arno Breker. Siga com vulga, és una taca greu per a un dels grans escultors del segle XX. Els artistes, ja se sap, han d'engolir

L'escultura de Kolbe al pavelló de Mies van der Rohe. / M. M.

exigència, més d'un punt monàstica, que aquesta concepció de l'art imposava. La Bauhaus, amb Mies al capdavant, va voler crear un món precís i nítid per a l'home modern, no solament en edificis, sinó en tot de dissenys quotidians, de les cadires a les dutxes. Els que hem hagut d'estudiar en les universitats dels anys 70, no hem parat de veure imitacions d'aquell impuls. Algú podria dir

ritme incipientment ondulat. Deuen trobar que no encaixa amb la simplicitat de Mies. Afortunadament, tant l'arquitecte com l'escultor coneixien millor l'art modern que els seus devots actuals i s'avingueren bé a treballar junts. Kolbe era un deixeble de Rodin que cisellà una obra alhora expressiva i clàssica que pot recordar la de Maillol. Les seues millors escultures combinen com poques la serenitat i el

molta quina, i la posteritat passa factura. També Mies van der Rohe hi hauria col·laborat, si l'hagueren deixat. Li van fer la vida impossible i se'n va anar, fart, als Estats Units. Allí va tindre èxit i ara tots el coneixem, i fins i tot vivim en (dubtoses) imitacions dels seus projectes. També ens podem amemar del seu art esplèndid, tal com ell va voler-lo, un dia lluminós, a Barcelona.

El físic Stephen Hawking. / EFE

ESPURNES

Don't talk to aliens

Martí Domínguez

Té raó Stephen Hawking quan alerta que la vida extraterrestre pot ser hostil. Hawking ha arribat a la sàvia conclusió que res com el *nosce te ipsum* per a saber alguna cosa sobre els alienígenes. Seria del tot ingenu pensar que una civilització extraterrestre poguera vindre a visitar-nos moguda per algun tipus d'interès filantròpic. Evidentment, tot és possible, però al parer de l'autor de *Breu història del món* no hi ha més que mirar com ens hem comportat nosaltres en els països colonitzats per a imaginar com ens tractarien els alienígenes en el nostre planeta Terra. D'altra banda, si la humanitat descobriera un planeta habitat, no massa lluny, en alguna galàxia accessible, i amb una prodigiosa quantitat de recursos energètics i de minerals de gran valor, com es comportaria amb els hipotètics aborígens? És fàcil d'imaginar. Hawking ha mirat al seu voltant, ha reflexionat, i des del seu estatisme físic, però armat amb aquella prodigiosa capacitat per a arribar a visualitzacions concretes, ha teclejat en el seu ordinador una frase: *Don't talk to aliens*. Ai, si ens descobriren!, ha conclòs. Si els d'allà fora són com els d'ací dins, estem perduts. I per què no haurien de ser-ho? Què ens pot animar a pensar el contrari? Per què creure que allà fora no està ple de gent sense escrúpols, d'empresaris depravats, d'especuladors borsaris, de periodistes canalles, de manipuladors, assassins i mentiders? Per què no imaginar que tenen la seua religió, el seu dogma inqüestionable, que es creuen, com nosaltres, fills de Déu, i que envien pels universos els seus fanàtics sacerdots amb catequesis alienígenes? Tot plegat un risc massa gran, esfereïdor, que ha posat la pell de gallina al senyor Hawking. I que ha conclòs que Carl Sagan, l'impulsor del projecte SETI de recerca de vida extraterrestre, va actuar d'una manera bastant irresponsable quan va enviar per l'espai missatges amb les nostres coordenades i indicant què i qui som, i que els esperem amb els braços oberts. Hi ha un risc evident en ser descoberts: "És perfectament possible que existisca una intel·ligència superior que desitge tindre'ns com a mascotes o éssers inferiors, tal com fem nosaltres amb altres éssers vius" adverteix. Perquè Hawking està convençut que existeix vida extraterrestre intel·ligent, i tan sols li queda una esperança en el cas hipotètic que ens visiten: que nosaltres siguem més roïns que ells i els guanyem la partida. El nostre tarannà és tan dolent que tem que es pugui repetir, sota qualsevol altra forma viva, en l'univers. I això, ben mirat, és del tot nou: mai ningú no havia projectat des de la ciència una percepció tan negativa de la naturalesa humana.

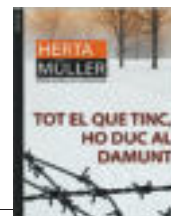
Recomanem...

POESIA
per XAVIER ALIAGASI EM PARLES
DEL DESIGManel Alonso
Onada Edicions
Benicarló, 2010. 46 pàgines

Manel Alonso publica el seu segon poemari de l'any, premi Vila d'Almassora 2010, però en aquesta ocasió amb el desig com a eix temàtic. Tot i endinsar-se en un terreny conreat amb profusió, abonat als tòpics i els llocs comuns, Alonso sorteja el camp de mines amb coneixement, de vegades per la via del vers més directe i estellesià i, més sovint, amb un lirisme delicat i evocador ben eficaç. Però és en la manera de tancar els poemes, precisa i colpidora, on es fa més palès l'ofici de l'autor.

DISCOS
per X. A.EN LES NOSTRES
MANSAndreu Valor
Mésdemil
Benaguasil, 2010

Després d'un aprenentatge musical en diverses formacions, la càlida veu del contestà Andreu Valor debuta en solitari amb un disc que poua en la tradició de la música d'autor en català tot i incorporant-hi arranjaments i estructures provinents del pop, el blues o el folk nord-americà. Un treball de factura impecable, assequible i radiable, que malgrat l'emboïllat amable no renuncia a la reivindicació i al desvetllament de consciències. En un altre context, un candidat a arribar a audiències massives.

NOVEL·LA
per ADOLF BELTRANTOT EL QUE TINC,
HO DUC AL DAMUNTHerta Müller
Edicions Bromera
Alzira, 2010. 272 pàgines

La prosa esmolada de la premi Nobel, tant dotada per a expressar el sentiment radical de soledat de l'individu davant el poder, narra en aquest llibre la persecució de la minoria ètnica alemanya pel règim estalinista, i la concreta en els efectes que, sobre el protagonista de la novel·la, té la vida quotidiana dels deportats en els camps de treball russos. Bromera amplia, així, les traduccions de Herta Müller, una autora que ha estat tot un descobriment literari.